

POSTANOWIENIE

Dnia 13 września 2013 r.

Sąd Okręgowy w (...)Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Zbigniew Ciechanowicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 13 września 2013 r. w S.

sprawy z wniosku J. S.

przy udziale W. S.

o dział spadku

na skutek zażalenia wnioskodawcy na postanowienie Sądu Rejonowego w (...) z dnia 13 lutego 2013 r., sygn. akt I Ns 1667/12 w przedmiocie oddalenia wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych

postanawia:

o ddalić zażalenie.

UZASADNIENIE:

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 13 lutego 2013 r. Sąd Rejonowy w (...) oddalił wniosek J. S. o zwolnienie od kosztów sądowych oraz ustanowienie pełnomocnika z urzędu.

W ocenie Sądu wnioskodawca z osiągniętych dochodów w kwocie ok. 1500 zł netto ma możliwość uiszczenia kosztów, tym bardziej, że nie wskazał żadnych ponoszonych miesięcznie wydatków. Zdaniem Sądu Rejonowego, należy oczekiwać od strony, która wnosi sprawę do Sądu, że poczyni niezbędne oszczędności na poczet kosztów sądowych. Odnośnie złożonego wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu, Sąd Rejonowy wyjaśnił, że potrzeba jego ustanowienia dla wnioskodawcy nie zachodzi. Nie jest on bowiem osobą szczególnie nieporadną zaś Sąd może udzielić mu – jeżeli zajdzie taka potrzeba – niezbędnych pouczeń.

Zażalenie na powyższe postanowienie wniósł J. S., zaskarżając je w całości i wnosząc o jego zmianę poprzez zwolnienie go od kosztów sądowych w całości i ustanowienie pełnomocnika z urzędu. Wskazał, że jego comiesięczne stałe wydatki wynoszą ok. 400 zł. Pozostałą kwotę ok. 1100 zł wydaje wraz z bezrobotną małżonką na kupno jedzenia, ubrań i leków. Nie jest zatem w stanie poczynić niezbędnych oszczędności. Zarzucił także, że jest osobą nieporadną i nie ma na tyle wiedzy i doświadczenia by mógł sam pisać pisma procesowe i przedstawiać Sądowi to, czego się domaga.

Sąd Okręgowy zważył co następuje:

Zażalenie nie zasługiwało na uwzględnienie.

Zgodnie z treścią art. 102 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zwolnienia od kosztów sądowych może się domagać osoba fizyczna, która złożyła oświadczenie, że nie jest w stanie ich ponieść bez uszczerbku utrzymania koniecznego dla siebie i rodziny. Do wniosku o zwolnienie od kosztów sądowych powinno być dołączone oświadczenie obejmujące szczegółowe dane o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania osoby ubiegającej się o zwolnienie od kosztów. Oświadczenie sporządza się według ustalonego wzoru.

Zgodzić należy się z Sądem pierwszej instancji, iż obowiązkiem, strony domagając się zwolnienia od kosztów sądowych jest precyzyjne przedstawienie własnej sytuacji majątkowej. Nie wskazanie przez uczestnika wysokości stałych

miesięcznych wydatków pozwalało przynajmniej na ocenę, iż wydatki te należą do przeciętnych. W zażaleniu zresztą uczestnik wskazał, iż zamykają się one kwota ok. 400 zł. Wbrew zarzutom skarżącego, w ocenie Sądu Okręgowego, przyjąć należy, iż jest możliwe poczynienia oszczędności z pozostałej wnioskodawcy i jego małżonce kwoty 1100 zł nawet przy uwzględnieniu konieczności poniesienia wydatków na wyżywienie i ubrania. Wniosek w sprawie złożony został w grudniu 2012 r. i od czasu jego wniesienia upłynęło już 8 miesięcy. W tym czasie wnioskodawca mógł czynić oszczędności na poczet ewentualnych kosztów sądowych. Podobnie, zabezpieczenie odpowiedniej sumy pieniężnej możliwe było także przed założeniem sprawy. Potrzeba złożenia wniosku nie pojawiła się wszak nagle gdyż otwarcie spadku po zmarłym miało miejsce w lipcu 2011 r.

Z kolei odnośnie wniosku o ustanowienie pełnomocnika z urzędu zważyć należało, że jedyną przesłankę uwzględnienia wniosku o ustanowienie pełnomocnika określa art. 117 § 4 poprzez ogólne sformułowanie, iż sąd uwzględni wniosek, jeżeli uzna udział adwokata lub radcy prawnego w sprawie za potrzebny. Potrzeba udziału w postępowaniu wykwalifikowanego pełnomocnika procesowego, jako niezbędna przesłanka jego ustanowienia dla strony zwolnionej od kosztów, podlega swobodnej ocenie sądu w całości okoliczności sprawy (por. m.in. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 3 czerwca 1974 r., II CZ 94/74, Lex, nr 7511; uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 12 grudnia 1978 r., I PRN 123/78, (...) 1980, nr 6, s. 65). Udział adwokata (radcy prawnego) w sprawie sąd może w szczególności uznać za potrzebny, gdy strona wnosząca o jego ustanowienie jest nieporadna, ma trudności z samodzielnym podejmowaniem czynności procesowych albo gdy sprawa jest skomplikowana pod względem faktycznym lub prawnym (por. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 23 września 1964 r., II PZ 46/64, NP 1965, nr 5, s. 56, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 stycznia 2002 r., I PZ 99/01, OSNP 2004, nr 4, poz. 66; uzasadnienie postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2003 r., II CK 161/03, Lex, nr 148620). Ocena skomplikowania sprawy dotyczy strony prawnej i faktycznej. Obejmuje naturę i wagę przedmiotu postępowania, liczbę faktów wymagających wyjaśnienia lub ustalenia, odstęp czasu między zaistnieniem zdarzeń a chwilą ich rozpoznawania przez organa prowadzące postępowanie, liczbę świadków do przesłuchania i innych dowodów do przeprowadzenia oraz inne podobne czynniki.

Sąd Okręgowy podziela stanowisko Sądu pierwszej instancji, iż nie zachodzi potrzeba ustanowienia dla wnioskodawcy profesjonalnej pomocy prawnej. Sprawa nie jawi się na obecnym jej etapie jako szczególnie skomplikowana. Brak wykształcenie prawniczego nie może przesądzać samoistnie o potrzebie ustanowienia pełnomocnika. Treść dotychczasowych pism wnioskodawcy, wskazuje, iż potrafi on logicznie formułować zdania i swobodnie wyrażać myśli. Treść pism wnioskodawcy dowodzi znajomości przysługujących praw oraz podstawowego rozeznania w kwestiach proceduralnych.

Wobec powyższego na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 §2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. należało orzec jak w sentencji.

(...)

1. (...)

ć,

2. (...)

3. (...)

(...)

(...)